

**ROZBORY A SKÚŠKY PRÍRODNÉHO KAMEŇA, TECHNOLOGICKÉ
NÁVRHY NA REŠTAUROVANIE PRÍRODNÉHO A UMELÉHO KAMEŇA
VEĽKOOBCHOD S ČISTÍČMI ŠPERKOV, MINCI A BIŽUTÉRIE.
MINERÁLY A VÝROBKÝ Z MINERÁLOV A PRÍRODNIN
PRE ŠPERKY, BIŽUTÉRIU A EZOTÉRIKU
www.mili.sk mili@mili.sk**

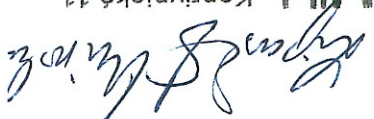
MILI

PETROGRAFIA

MILI

RNDr. Lipovský Miroslav, ul. Koprivnická 11/23
841 01 Bratislava, Tel. 02-64281749, 0905 302 335

**Petrografický rozbor vzoriek hornín
z kamenného portálu, hlavná fasáda
vstup Žilinská Univerzita, Žilina
č. ÚZPF:1348/0**

MILI
Koprivnická 11
841 01 Bratislava
RNDr. L I P O V S K Ý M i r o s l a v
IČO 17385067 IČ DPH SK 1020192734

**Rozbory vykonal a fotograficky zdokumentoval
RNDr. Lipovský Miroslav
geochemik a technolog
pre reštaurovanie kameňa**

V Bratislave, 26. 11. 2013

1. Úvod

Na základe objednávky akad. soch. Dušana Hagaru sme vykonali petrografický rozbor vzoriek hornín zo vstupného portálu na hlavnej fasáde - Žilinská Univerzita, Žilina. Reštaurátor odobral vzorky hornín z poškodených častí pamiatky. Petrografický rozbor vzoriek hornín bol urobeneý formou makroskopickeho opisu vzorky. Každá vzorka bola rozdelená na dve časti. Z prvej časti vzorky bol vyrobený petrografický výbrus, ktorý sme podrobne mineralogicky v mineralogickom polarizačnom mikroskope opisali a fotograficky zdokumentovali. Druhá časť vzorky bola použitá na fyzikálno-chemické skúšky a merania.

2. Zoznam odobratých vzoriek

Označenie vzorky	Miesto odberu	Názov horniny
č. 1	relieš ľavá strana, bočná hrana	svetlosivý ryolitový pemzový tuf
č. 2	dekoratívny výs, vľavo, vedľa reliéfu	svetlokrémový organodetritický vápenec
č. 3	spodný podstavec, pravá strana	svetlosivý ryolitový pemzový tuf
č. 4	hlavica, z boku, vľavo, pravá strana	svetlosivý ryolitový pemzový tuf
č. 5	preklad nad dverami, ľavá strana	svetlosivý ryolitový pemzový tuf

3. Petrografický rozbor horniny

Svetlosivý ryolitový pemzový tuf -- vzorka č. 1,3,4,5

Makroskopický opis:

Jemnozrná svetlosivá vulkanická hornina má psamitickú štruktúru. Na prvý pohľad vyzera ako ostrý sivý úlomkovitý pieskovec. Makroskopicky sú rozlíšiteľné drobné max. 2 – 3 mm veľké úlomky pemzy sivej farby a sivočierne max. 1 mm veľké úlomky minerálov a drobné škvrny oxidov železa. Hornina je na povrchu veľmi drsná, drobná pórovitá. Hornina nereaguje s 3 % HCl. Má kremičitanové zloženie.

Mikroskopický opis:

Pemza – ostrohranné úlomky a vláknité útvary svetlo sivobieleného sopečného skla s max. veľkosťou do 3mm tvoria až 95 obj.% horniny. Hornina je stmelená tepelne. Úlomky minerálov – ostrohranné, ale aj zaoblené úlomky kremeňa a hornín, najčastejšie ide o kremenec. Minerály tvoria iba prímes v hornine v objeme do 5 obj. %. Oxidy železa – do 1 % ako súčasť horniny v podobe okrových škvrníc, pravdepodobne ide o rozložené minerály železa.

Lokality ťažby horniny sú Tokajské a Zemplínske vrchy. Výskyt tejto horniny pokračuje na území Maďarska. Je možné, že bola vyťažená v uvedenom území, ale v Maďarsku. Ide o veľmi netradičnú a exotickú horninu. Je veľmi málo odolná voči prírodnému zvetrávaniu, nakoľko je výrazne pórovitá. Hornina má kremičitanové zloženie, ide o temer čisté sopečné sklo pemzu stmelenú teplom sopečným popolom, ktorý má tiež kremičitanové zloženie.

Foto č.1.: Svetlosivý rvolitový pemzový tuf -- vzorka č. 1 Hornina je vytvorená prevažne ostrohranými úlomkami pemzy, sopečného skla, ktoré sú stmelené teplom. Zrná minerálov sa vyskytujú v hornine iba veľmi zriedkavo. Makroskopicky sú rozpoznateľné ešte drobné tmavé úlomky obsidiánov a oxidy železa, ktoré tvoria v hornine drobné škvrny. Hornina je drobnochopovitá. Obýčajné svetlo, zväčšenie 5 x.

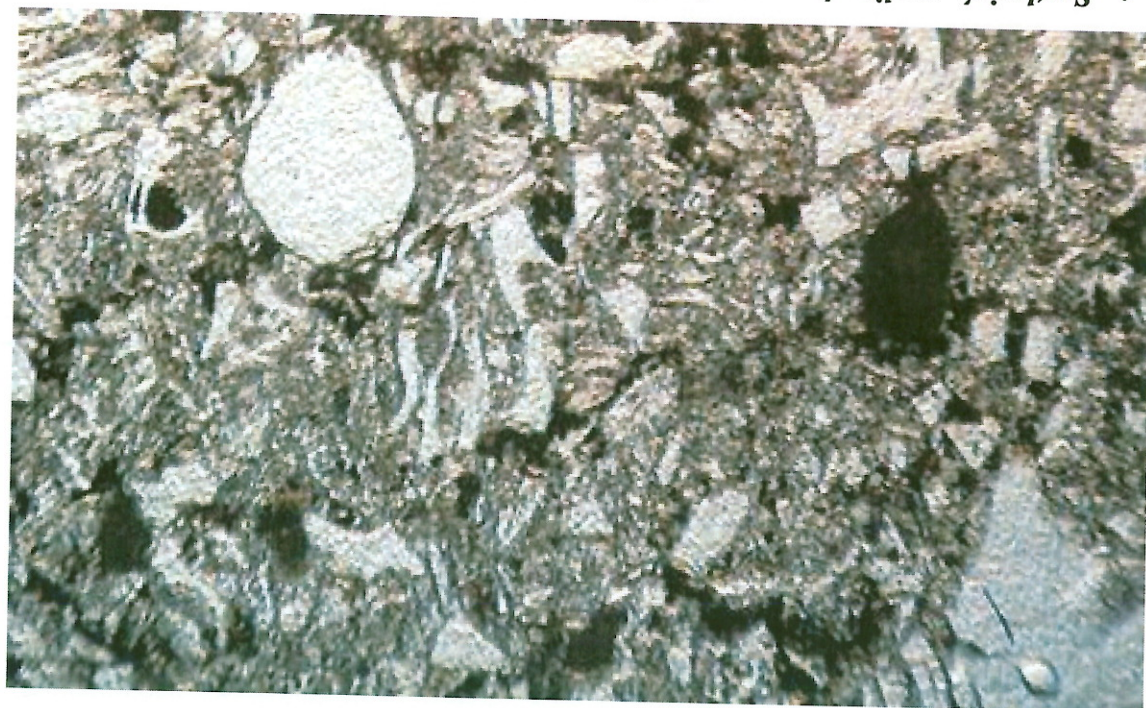

Foto č.2.: Svetlosivý rvolitový pemzový tuf -- vzorka č. 1 vybrus horniny. Hornina je tvorená až z 95 obj % ostrohranými úlomkami a vláknami pemzy, sopečného skla. Tmavé súčasti je prímies oxidov železa a veľmi drobný sopečný popol sklovitej štruktúry. Hornina je drobnochopovitá. Denné svetlo, zväčšenie 35 x.

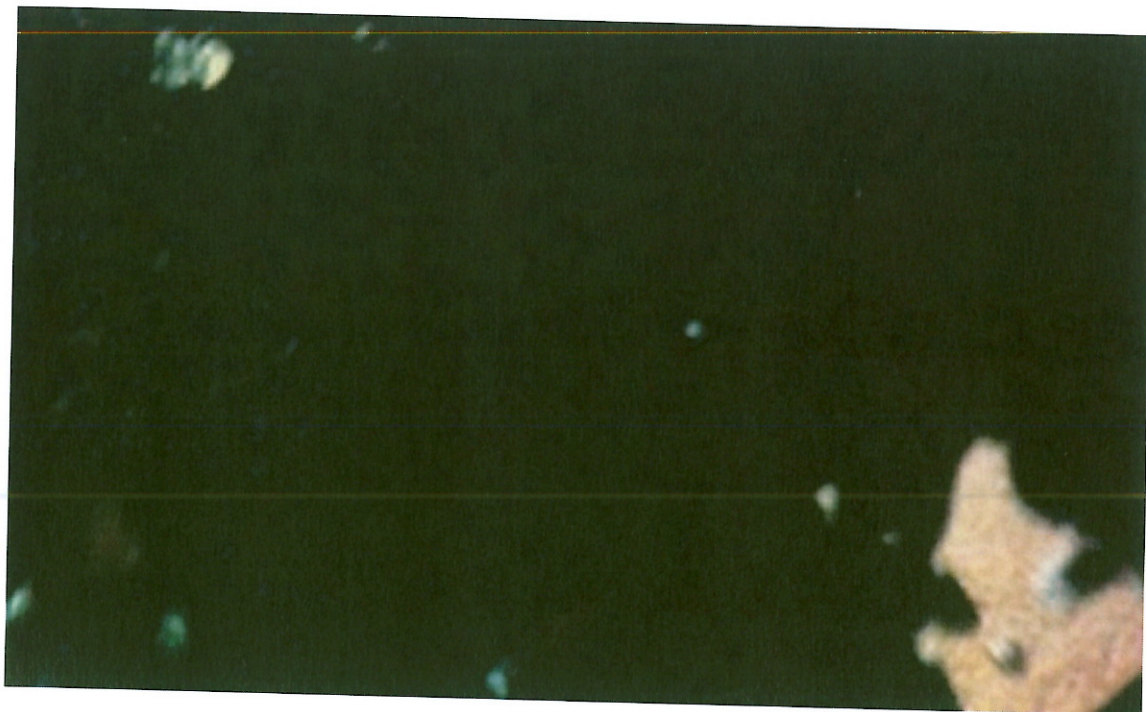

Foto č. 3.: Svetlosivý rvolitový pemzový tuf – vzorka č. 1 vybrus horiny. Fotografia je v pline tmavá, nakoľko až 95 obj.% horiny je sopečné sklo a to je izomorfné a neotáča o kremeň a úlomky kremenecov. Celá hornina má sklovitú štruktúru. Polarizované svetlo, zväčšenie 35 x.

Svetlokrémový organodetritický vápenec – vzorka č. 2

Makroskopický opis:

Farba horiny je svetlokrémová. Sedimentárna jemnozrná detritická hornina je tvorená cca 0,2 až 1 mm veľkými vápenatými úlomkami schránok morských organizmov, ktoré sú čiastočne zaoblené a vzájomne stmelené uhlíčitanom vápenatým. Hornina sa rozpúšťa v 3 % HCl za vývoja CO_2 ostáva iba malý nerozpustný zvyšok tvorený drobnými zrnami kremečitanov. Tmel horiny je dotykový, kalcitový uhlíčitanový. Vzhľadovo hornina pripomína jemnozrný svetlý pleskovec. Pri silnom svetle vidieť lesk drobných kryštálov kalcitu.

Mikroskopický opis:

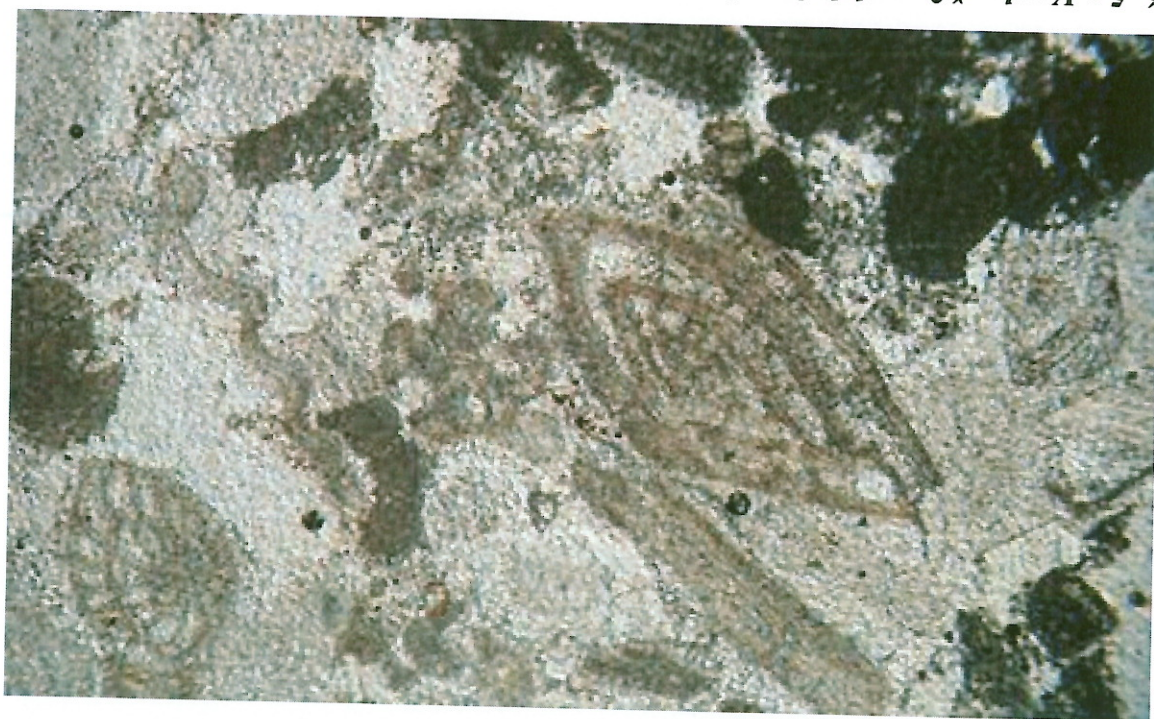
Vápenaté úlomky schránok ulitníkov a lastúrníkov – drobné čiastočne zaoblené úlomky, podstatná súčasť horiny, tvorí viac ako 40 obj.% horiny, Veľkosť úlomkov do 1 mm.
Vápenaté schránky foraminifer – tvoria súčasť horiny a vyskytujú sa ako drobné schránky s priemernou veľkosťou cca 0,5 mm.
Vápenaté úlomky tiel morských rias – v hornine sa nachádzajú úlomky stielok vápenatých rias prevažne rod *Lithophyllum*, zastúpenie v hornine až do 25 obj.%
Minerály – veľmi zriedkavo ostroranné úlomky kremeňa s veľkosťou do 0,5 mm v množstve do 1 obj.%
Vápenatý tmel – je dotykový, drobný kryštálický, tvorený kalcitom
Oxidy železa – v malom množstve ako prímes v tmeli v podobe drobných šmúh

Predpokladaná lokalita r'ážby je pohorie *Leitha* v Rakúsku, ale rovnaké horiny boli r'ážené aj pri *Budapešti*. Hornina je rovnomerne zrnitá s vysokou nasiakavosťou vody viac ako 9 obj. %, tvorená veľmi uhlíčitanom vápenatým.

Foto č. 4.: Vzorka č. 2 svetlokrémový organodetrítický vápenc — z dekoratívneho vlysu. Pri zväčšení 15x sú viditeľné vápenaté úlomky schrádek morských organizmov. Tieto sú stmelené rovnakým vápenatým tmelom. Pri bežnom pohľade hornina pripomína svetlý pieskovec. Na povrchu sa môžu jemne lesknúť drobné kryštály kalcitu. Zväčšenie 15 x, denné svetlo.

Foto č. 5.: Vzorka č. 2 svetlokrémový organodetrítický vápenc — z dekoratívneho vlysu. Petrografický výbrus vzorky v prechádzajúcom svetle. Tmavšie plochy na foto zvyrazňuje prímies oxidov železa. Skameneliny v strede foto a vpravo hore sú mladé tret'ohorné foraminifery. Tmavšie úlomky v spodnej časti foto sú úlomky vápenatých stielok rias rodu Lithophyllum. Zväčšenie 35 x, denné prechádzajúce svetlo.

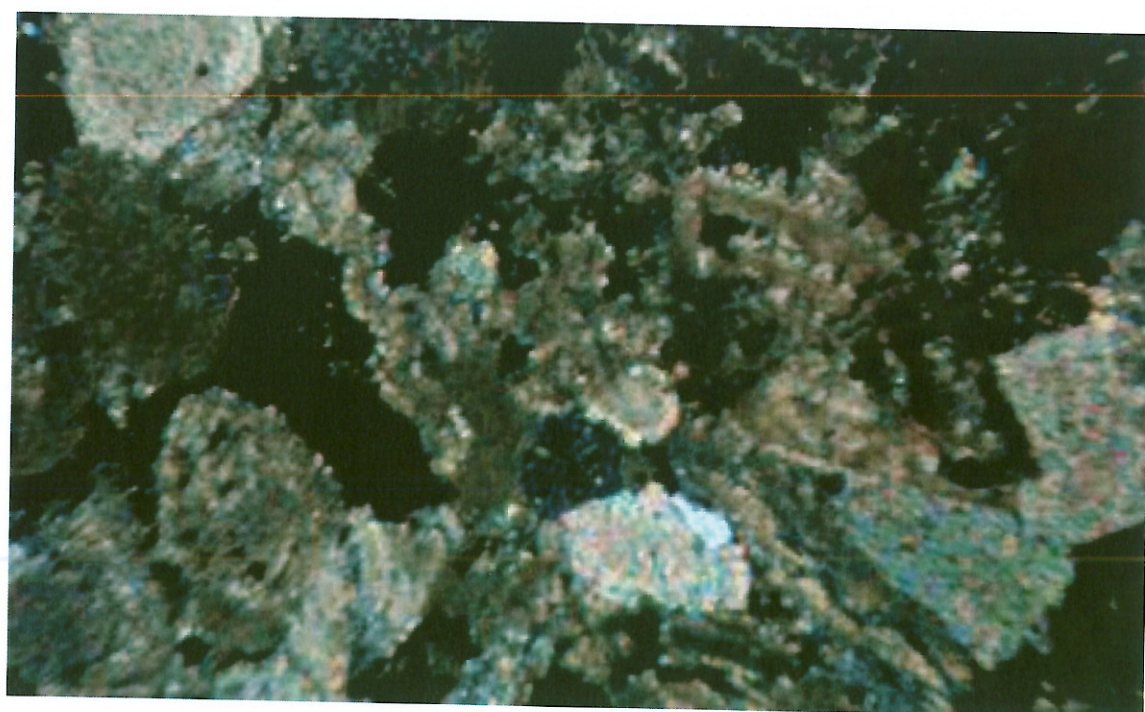

Foto č. 6.: Vzorok č. 2 svetlokrémový organodetrítický vápenec — z dekoratívneho vlysu. Petrografický výbrus vzorky v polarizovanom svetle. Vápenaté úlomky sú stmelené iba dotýkovým tmelom. Drobné zrnité svetlé žltohnedé až zelenkavé plochy je kryštálický kalcit. Čím je kalcit čistejší a lepšie vykryštalizovaný tým je na foto svetlejší. Tmavé časti sú póry. Zväčšenie 35 x, polarizované svetlo.

Záver:

Na základe petrografického rozboru bolo zistené, že horniny použité na hlavnom vchode do starej Žilinskej Univerzity sú svetlosivé ryolitové pemzové tufy. Ide o rariné horniny, ktoré na našom území sa nachádzajú iba v najjužnejšom výbežku Zepľinských a Tokajských vrchov. Tieto horniny, ale pravdepodobne ne pochádzajú z uvedených pohorí, ale z lomov z Maďarska. Pemzové tufy sú až z 95 obj. % zložené z úlomkov pemzy, sopečného skla kremičitanového zloženia spevnené teplom a sopečným popolom. Sú výrazne pôrovité a nasiaťavé vodou aj nad 10 obj. % a málo odolné voči prírodnému zvetrávaniu. Na okraji kartúš nad dverami je dekoratívny vlys a ten je vytvorený zo svetlokrémového organodetrítického vápenca. Ide o jemnozrnnú sedimentárnu horninu, tvorenú téměř výlučne uhličitánom vápenatým. Tiež výrazne nasiaťavú vodou a málo odolnú voči prírodnému zvetrávaniu. Predpokladaná lokalita ťažby je pohorie Leitka v Rakúsku, ale rovnaké horniny boli ťažené aj pri Budapešti.

Horniny použité na vytvorenie pamiatky pochádzajú pravdepodobne mimo územia Slovenska, pravdepodobne z územia Maďarska.

Po rekonštrukcii doporučujeme kamenné prvky penetrovat' organo-kremičitanovými spevňovačmi a na záver povrch hornín hydrofobizovať.

Č. konania: ZA-11/0226-04/MAJ
Vybavuje: Mgr. Vladimír Majtan
V Žiline dňa: 01.02.2011

ROZHODNUTIE

Krajský pamiatkový úrad Žilina ako miestne a vecne príslušný správny orgán podľa ustanovenia § 9 ods. 5 a § 11 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a úprav (ďalej len „pamiatkový zákon“) na úseku ochrany pamiatkového fondu a podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) na základe žiadosti vlastníka – Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, doručenej dňa 27.01.2011, podľa § 32 ods. 2 a 4 a § 33 ods. 4, pamiatkového zákona rozhodol o zámere obnovy národnej kultúrnej pamiatky Skola, bývalé reálne gymnázium situovanej na parcelách v k. ú. Žilina č. 1268/1 (školský dvor), 1268/2 (školská budova), 1268/4 (časť školského dvora s garážou/dielňou) a 1268/7 (exteriérové schodisko a kamenný múr oplozenia), ktorá je zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok pod číslom 1348/0 takto:

navrhovaný zámier spočívajúci v komplexnej obnove objektu školy je z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom

Prílohy

Krajský pamiatkový úrad Žilina k predloženej zámeru obnovy určuje nasledujúce podmienky, za ktorých ho možno pripravovať a vykonávať:

Časť A – zameranie a pamiatkový výskum

1. Pred prípravou obnovy pamiatky musí vlastník zabezpečiť spracovanie zamerania objektu v mierke 1:50, detaily v mierke 1:10 – 1:5 podľa druhu detailu. Súčasťou zamerania bude i vonkajšie schodisko a obvodový múr z kyklopského múruva s tehlovými detailmi. Krajský pamiatkový úrad Žilina odporúča detailne zmerať i kaplnku s reliéfom Ukrižovania (na parc. č. KN 1269), ktorá je súčasťou oplozenia a v súčasnosti prebieha spracovanie návrhu rozšírenia indexovej skladby pamiatky o objekt kaplnky.

2. Pred obnovou pamiatky musí vlastník zabezpečiť spracovanie architektonicko-historického pamiatkového výskumu (ďalej len „pamiatkový výskum“). Tento pamiatkový výskum musí byť realizovaný v súlade s § 35 ods. 1, ods. 3 a ods. 4 písm. b) pamiatkového zákona. Odbornú spôsobilosť podľa § 35 ods. 3 a 4 pamiatkového zákona musí realizátor výskumu dokladovať Krajskému pamiatkovému úradu Žilina predložením v súčasnosti platného osvedčenia pred začatím výskumných prác. V zmysle § 39 ods. 3 pamiatkového zákona ho Krajský pamiatkový úrad určuje realizovať na celom objekte školy (interiér, exteriér, krov, vrátane kamenného múru po severovýchodnom obvoде). Na základe § 39 ods. 8 pamiatkového zákona musí byť z pamiatkového výskumu zhotovená výskumná dokumentácia, ktorá sa stane podkladom na spracovanie projektovej dokumentácie obnovy pamiatky.

3. Dokumentácia z pamiatkového výskumu musí byť vypracovaná v zmysle § 8 ods. 1 písm. a)–o), ods. 2 písm. a)–d) a ods. 3 Vyhlásy Ministerstva kultúry SR č. 253/2010 Z. z., ktorou sa vykonáva pamiatkový zákon (ďalej len „Vyhláska“).

4. V dokumentácii z pamiatkového výskumu musí byť zdokumentovaný okrem remeselných prvkov a ich inventarizačný súpis obsahujúci i zhodnotenie technického stavu materiálov, samotnej povrchovej úpravy, etc.
5. V dokumentácii z pamiatkového výskumu v časti „návrh“ budú presne stanovené požiadavky na odstránenie predchádzajúcich nevhodných sekundárnych zásahov a úprav, návrh konkrétnych opatrení na zachránu a obnovu národnej kultúrnej pamiatky.
6. Vlastník pamiatky, resp. realizátor pamiatkového výskumu je povinný oznámiť do 5 dní začatie a ukončenie pamiatkového výskumu. Krajský pamiatkový úrad Zilina zvolá k pamiatkovému výskumu vstupnú, priebežnú a záverečnú komisiu.
7. Po vydaní stanoviska Pamiatkového úradu SR v Bratislave k dokumentácii z pamiatkového výskumu v súlade s § 7 ods. 5 Vyhlášky, vlastník odovzdá dokumentáciu z pamiatkového výskumu Krajskému pamiatkovému úradu Zilina, ktorý k nej vyda ako k prípravnej dokumentácii osobitné záväzné stanovisko, v ktorom určí ďalší postup obnovy.

Časť B – sanácia vlhkosti objektu

8. Spracovať projektovú dokumentáciu - sanačný projekt riešenia vlhkosti v murivách objektu vlhkostou, detekuje príčiny porúch a určí návrh opatrení, v ktorom bude presne špecifikovaný technologický postup prác a použité materiálové riešenie. Sanačný projekt musí obsahovať popis nalezovej situácie, grafické zaznačenie merania, ako aj zdôvodnenie navrhovaného postupu.
9. Sanačný projekt môže v zmysle § 32 ods. 8 pamiatkového zákona vypracovať len osoba oprávnená na projektovú činnosť podľa zákona SNR č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení zákona č. 236/2000 Z. z. a neskorších úprav.
10. Spracovanie Sanačného projektu musí zabezpečiť vlastník a následne ho predložiť na schválenie Krajskému pamiatkovému úradu Zilina, ktorý k nemu vyda samostatné záväzné stanovisko.

Časť C – reštaurovanie

11. Portál na hlavnej fasáde tvorený štvorcou polstĺpov, dvomi reliéfmi s alegóriou vyučovania a ukončený štyrmi šambránami okien obnoviť reštaurátorským spôsobom.
12. Pred samotnou realizáciou obnovy musí vlastník zabezpečiť vypracovanie Návrhu na reštaurovanie predmetného portálu - v rozsahu stanovenom v § 5 ods. 2 Vyhlášky.
13. Návrh na reštaurovanie musí byť spracovaný na základe realizovaného reštaurátorského výskumu.
14. Vykonanie reštaurátorského výskumu zabezpečí vlastník národnej kultúrnej pamiatky pred začatím jej obnovy. Realizátor výskumu musí preukázať Krajskému pamiatkovému úradu Zilina platné osvedčenie o členstve v komore reštaurátorov SR.
15. Súčasťou reštaurátorského výskumu bude analýza súčasného technického stavu národnej kultúrnej pamiatky, inventarizačný súpis sond a nálezov z nedeštruktívnych (vizuálnych) a deštruktívnych metód (odberu vzoriek) reštaurátorského výskumu s ich vyhodnotením.
16. Návrh na reštaurovanie vypracuje v zmysle § 5 ods. 1 Vyhlášky reštaurátor, ktorý vykonal reštaurátorský výskum.

17. Vlastník národnej kultúrnej pamiatky predloží Návrh na reštaurovanie Krajskému pamiatkovému úradu Zilina na posúdenie, ktorý k nemu vydá osobitné rozhodnutie ako o prvom stupni reštaurátorskej dokumentácie.

18. Krajský pamiatkový úrad Zilina si ponechá Návrh na reštaurovanie pre účely vykonávania pamiatkového dohľadu.

19. Podľa § 33 ods. 7 pamiatkového zákona môže reštaurovanie vykonávať len fyzická osoba, ktorá má odbornú spôsobilosť na reštaurovanie kamenných plastík, kamenných architektonických článkov, murtiva a naväzujúcich omietok podľa § 5 ods. 2 písm. a) až d) zákona NR SR č. 200/1994 Z. z. o komore reštauratorov a výkone činnosti jej členov.

20. Podľa § 33 ods. 9 pamiatkového zákona je realizátor reštaurátorských prác povinný vykonávať reštaurátorské práce tak, aby národnú kultúrnu pamiatku nepoškodil. Ak dôjde k novým skutočnostiam alebo odkrytiu nepredpokladaného nálezu, zodpovedný reštaurator je povinný práce prerušiť až do vydania rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Zilina.

21. Podľa § 33 ods. 10 pamiatkového zákona musí vlastník národnej kultúrnej pamiatky po ukončení reštaurovania predložiť Krajskému pamiatkovému úradu Zilina do 60 dní Dokumentáciu vykonaných reštaurátorských prác (ďalej len „Dokumentácia z reštaurovania“).

22. Dokumentáciu z reštaurovania podľa § 6 ods. 2 Vyhlášky vypracúva a za jej obsah v súlade so skutočnosťou zodpovedá reštaurator, ktorý reštaurovanie vykonal.

23. Dokumentácia z reštaurovania musí byť reštauratorom spracovaná v súlade s § 6 ods. 3 Vyhlášky, ktorá presne vymedzuje formálny a obsahový rozsah dokumentácie.

24. Vlastník národnej kultúrnej pamiatky predloží Dokumentáciu vykonaných reštaurátorských prác Krajskému pamiatkovému úradu Zilina na posúdenie, ktorý k nemu vydá osobitné rozhodnutie ako o druhom stupni reštaurátorskej dokumentácie.

Časť D – projektová dokumentácia

25. Pre ďalší postup prác na obnove je nutné po schválení pamiatkového výskumu spracovať a predložiť na vyjadrenie Krajskému pamiatkovému úradu Zilina prípravu dokumentáciu – architektonickú štúdiu obnovy národnej kultúrnej pamiatky v štandardnom rozsahu, ktorá bude rešpektovať súčasné hmotovo-objemové riešenie, existujúcu konštrukciu krovu, architektonicko-výtvarné a umelcko-remeselné prvky, ďalej bude zohľadňovať všetky závery vyplývajúce zo schváleného pamiatkového výskumu a z Návrhu na reštaurovanie a bude podrobnejšie riešiť dispozično-prevádzkové vzťahy nového funkčného využitia pamiatky spolu s predpokladanými stavebnými úpravami. V prípade výmeny strešnej krytiny je nutné uvažovať s návratom k pôvodnému riešeniu – kusová škridla napr. v tvarovom type bobrovka.

26. K tejto štúdii vydá Krajský pamiatkový úrad Zilina v zmysle § 32 ods. 10. pamiatkového zákona záväzné stanovisko.

27. Nasledne spracovať projektovú dokumentáciu obnovy v rozsahu pre stavebné povolenie, ktorá bude spracovaná na základe vydaného záväzného stanoviska Krajského pamiatkového úradu Zilina k architektonickej štúdii, a ktorá bude obsahovať projekt profesii, ktoré si uvažovaná prevádzka vyžaduje napr. novej elektroinštalácie, osvetlenia, vykurovania, etc.

28. Projektovú dokumentáciu obnovy a každú jej zmenu je vlastník povinný v priebehu spracovania prerokovať s Krajským pamiatkovým úradom Zilina podľa § 32 ods. 9 pamiatkového zákona.

29. Projektovú dokumentáciu obnovy národnej kultúrnej pamiatky môže v zmysle § 32 ods. 8 pamiatkového zákona vypracovať len osoba oprávnená na projektovú činnosť podľa

Odpovedenie

Krajskému pamiatkovému úradu Žilina bola dňa 27.01.2011 doručená žiadosť vlastníka – Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, vo veci vydania rozhodnutia o zámere obnovy národnej kultúrnej pamiatky Škola, bývalé reálne gymnázium, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod číslom 1348/0 situovanej na parcelách v k. ú. Žilina č. 1268/1 (školský dvor), 1268/2 (školská budova), 1268/4 (časť školského dvora s garážou/dielňou) a 1268/7 (exteriérové schodisko a kamenný múr optolenia).

Dňom doručenia žiadosti bolo začaté správne konanie v súlade s § 18 ods. 2 správneho poriadku.

Navrhovaný zámer uvedený v žiadosti sa týka obnovy národnej kultúrnej pamiatky, preto Krajský pamiatkový úrad Žilina rozhodoval podľa § 32 ods. 4 a § 33 ods. 4 pamiatkového zákona. Krajský pamiatkový úrad Žilina predložene podanie preskúmal a na základe dostupných podkladov v zmysle § 32 ods. 4 pamiatkového zákona vo výrokovej časti tohto rozhodnutia uviedol, že navrhovaný zámer spočívajúci v komplexnej obnove školy je z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom prípustný. Vo výrokovej časti rozhodnutia Krajský pamiatkový úrad Žilina určil podmienky, za ktorých je možné zámer obnovy pripravovať a vykonať.

Budova školy situovaná v tesnej blízkosti hranice Mestskej pamiatkovej rezervácie Žilina vytvára svojou hmotou, stvárnením a polohou dominantu mestského bloku vymedzeného Hurbanovou a Legionárskou ulicou. Zastavba pozdĺž Hurbanovej ulice odzrkadľuje rozvoj mesta v období na prelome 19. a 20. storočia, kde vo veľmi krátkom čase vzniká súbor stavieb mimoriadnych architektonických kvalít. Ide napr. o Rosenfeldov palác, budovu filiálky Rakúsko-Uhorskej banky, Reálku. V 30. rokoch 20. storočia bol daný priestor doplnený o neologickú synagögu realizovanú podľa architektonického návrhu Petra Behrensa.

Secesná budova reálneho gymnázia bola postavená v rokoch 1910-1913 podľa projektov budapeštianskeho architekta Ignáca Alpára. Fasády objektu sú strohé, členitosť a plasticita im dodáva len rôzna omietková úprava. Strohosť hlavnej fasády známkuje Maróthyho portál s polstĺpmi s hranatými volútovými hlavcami a s reliéfom zobrazujúcim alegóriu edukácie. Maróthy je rovnako autorom reliéfu Ukrižovania Krista s dvomi adorujúcimi anjelmi a textom *IN HOC SIGNO VINCES*, ktorý je umiestnený z vonkajšej strany kaplnky. V čase vyhlásenia školy za národnú kultúrnu pamiatku v roku 1963 nespĺňal tento objekt s cenným vytváraným dielom so sakrálnou tematikou predpoklady na zápis do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu. V roku 2010 v rámci revízie pamiatkového fondu Krajský pamiatkový úrad Žilina zaradil túto kaplnku/filagóriu do zoznamu objektov navrhovaných na zápis do Ústredného zoznamu. V tomto prípade sa bude jednať o rozšírenie indexovej skladby pamiatky a predmetu jej ochrany.

K pamiatkovým hodnotám školy patria hodnotia autenticity (hmotovo-priestorové členenie, dispozícia, konštrukčno-technické riešenie, etc.), umelecko-historická a vytváraná hodnota stvárnenia interiérového schodiska, fasád, portálu a kaplnky s reliéfom Ukrižovania, typickosť siluety školy a jej tvaru striech v exponovanej polohe „Y“ križovačky Hurbanovej a Legionárskej ulice, vzíta podoba pamiatky, hodnota emocionálnej pôsobnosti, hodnota veku, slohovej čistoty a zachovávaná pôvodná funkcia.

Pamiatkové hodnoty je nutné chrániť v plnom rozsahu. Metodickým zámerom je prinavrátiť objektu jeho pôvodný slohový výraz a kvalitu v súlade s predpokladaným zámerom vlastníka. Nakoľko ide o väčší rozsah prác v exteriéri, ale aj interiéri a predmetný objekt patrí k významným objektom v širšom kontexte je nutné pristupovať k jeho obnove zodpovedne s využitím všetkých odborných poznatkov a technológií.

V časti A boli určené podmienky k realizácii pamiatkového architektonicko-historického výskumu vzhľadom na pamiatkové hodnoty národnej kultúrnej pamiatky.

Na objekte školy nebol dosiaľ realizovaný architektonicko-historický výskum. Napriek tomu,

že ide o relatívne mladú stavbu pochádzajúcu zo začiatku 20. storočia, a kde sa nejedná o slohovú viacvrstevnatosť pamiatky, je nutné s ohľadom na jej pamiatkové hodnoty a pôvodné architektonické kvality, pred jej obnovou realizovať architektonicko-historický pamiatkový výskum, ktorý bude spracovaný tak ako bolo určené v bode 2 výrokovej časti tohto rozhodnutia v súlade s § 35 ods. 1. ods. 3 a ods. 4 písm. b) pamiatkového zákona. Výsledky pamiatkového výskumu musia byť spracované v dokumentácii podľa § 39 ods. 8 pamiatkového zákona. Rozsah dokumentácie z pamiatkového výskumu presne vymedzuje § 8 ods. 1 písm. a) - o), ods. 2 písm. a) - d) a ods. 3 Vyhlášky. Pamiatkový výskum napomôže k lepšiemu poznaniu objektu a jeho pôvodného architektonického výrazu.

V bode 4 vo výrokovej časti rozhodnutia je presne identifikovaný rozsah dokumentácie z pamiatkového výskumu okrem predpísaných náležitostí. Pamiatkový výskum realizovaný komplexne na celom objekte sa zameria okrem iného na identifikáciu a inventarizáciu súpis umelcko-remeselných detailov a charakteristiku pamiatkových hodnôt. Na základe toho bude možné stanoviť návrh ochrany, obnovy a prezentácie pamiatkových hodnôt pamiatky a požiadavky na vykonanie ďalších špecializovaných výskumov.

Bez realizácie pamiatkového výskumu by mohlo dôjsť v priebehu obnovy k strate niektorých dôležitých pôvodných prvkov a detailov a k možnému znehodnoteniu jeho pamiatkových hodnôt. Podľa bodu 5 vo výrokovej časti tohto rozhodnutia budú v dokumentácii z pamiatkového výskumu v časti „návrh“ presne stanovené požiadavky na odstránenie predchádzajúcich nevhodných sekundárnych zásahov a úprav.

Krajský pamiatkový úrad Zilina v bode 6 výrokovej časti požaduje oznámiť začiatok ukončenie pamiatkového výskumu. Krajský pamiatkový úrad Zilina zvolá vstupnú, priebežnú i záverečnú komisiu k pamiatkovému výskumu, na ktorých budú prerokované detaily realizácie výskumu a následne budú prezentované nálezy, nálezové situácie a poznatky získané výskumom.

Realizátor pamiatkového výskumu predloží dokumentáciu z pamiatkového výskumu Odborno-metodickej komisii Pamiatkového úradu SR v Bratislave, ktorá je zriadená v zmysle Organizácie poriadku Pamiatkového úradu SR. Pamiatkový úrad SR vydá k výskumnej dokumentácii v súlade s § 7 ods. 5 Vyhlášky stanovisko, ktoré bude podkladom pre ďalšie konanie krajského pamiatkového úradu. Následne vlastník odovzdá dokumentáciu z pamiatkového výskumu Krajskému pamiatkovému úradu Zilina, ktorý k nej vydá ako k prípravnej dokumentácii osobitne záväznú stanovisko v zmysle § 32 ods. 10 pamiatkového zákona, v ktorom určí ďalší postup obnovy.

V časti B boli určené podmienky pre sanáciu vlhkosti v murtivách školy.

Vzhľadom na vysoký stupeň zavlnutia je nutné prioritne riešiť sanáciu vlhkosti v murtive objektu. Z tohto dôvodu Krajský pamiatkový úrad Zilina určil podmienku v bode 8 výrokovej časti rozhodnutia.

Sančný projekt zhodnotí stav poškodenia objektu vlhkosťou vrátane jeho suterénu, detekuje príčiny porúch a určí návrh optimálnych opatrení na elimináciu vlhkosti a zasolenia. Projekt musí obsahovať podrobný technologický postup a použité materiály.

Podmienky pre spracovanie sanačného projektu boli presne určené v bode 9 a 10 výrokovej časti v súlade s § 32 ods. 8 a 9 pamiatkového zákona.

V časti C boli určené podmienky týkajúce sa obnovy portálu reštaurovaním.

S ohľadom na pamiatkové hodnoty portálu a jeho stupeň narušenia Krajský pamiatkový úrad v súlade s § 33 ods. 3 rozhodol o jeho obnove reštaurátorským spôsobom. Pred samotnou realizáciou obnovy musí vlastník zabezpečiť vypracovanie Návrhu na reštaurovanie vstupného portálu tak, ako to bolo určené v bode 12 výrokovej časti.

Aby bolo možné zodpovedne stanoviť postup v Návrhu na reštaurovanie je nutné z logického postupunosti jednotlivých prác a ich vzájomnej nadväznosti najskôr realizovať reštaurátorský výskum, v súlade s bodom 13 a 14 výrokovej časti.

V rámci reštaurátorského výskumu je potrebné presne zistiť súčasný technický stav kamennej hmoty s využitím nedeštruktívnych a deštruktívnych metód (sond a odberov vzoriek), preto

Obnova a adaptácia školy si vyžaduje väčší rozsah prác než základné udržiavacie práce a dôjde k stavbebným úpravám spojených s rekonštrukciou zdravotníckych, elektroinštalácie, kúrenia,

V časti D boli určené podmienky pre spracovanie jednotlivých stupňov projektov dokumentácie.

Jedno z podmienok dokumentácie umožňuje pamiatkový zákon ponechať Krajskému pamiatkovému úradu Zilina, čím sa zabezpečí do budúcnosti možnosť posúdenia jednotlivých reštaurátorských zásahov, ako aj to, aby v prípade potreby bola dokumentácia k dispozícii pre výskumné a inšpekčné účely. Odborné reštaurovanie predmetnej pamiatky má za úlohu prinavrátiť jej umelcko-historické kvality a zachovať pamiatkovú hodnotu.

Podľa § 33 ods. 6 pamiatkového zákona Krajský pamiatkový úrad Zilina vydá samostatné rozhodnutie o Dokumentácii vykonaných reštaurátorských prác, ako ďalšiemu stupňu reštaurátorskej dokumentácie.

Podmienky na obsahový rozsah k vypracovaniu Dokumentácie z reštaurovania určil Krajský pamiatkový úrad Zilina v bode 23 výrokovej časti, v súlade s § 6 ods. 3 Vyhlášky.

Podmienky na obsahový rozsah k vypracovaniu Dokumentácie z reštaurovania určil v bode 22 výrokovej časti reštaurátor, ktorý vykonával reštaurovanie.

Aby boli všetky informácie v Dokumentácii z reštaurovania relevantné a zodpovedajúce skutočnosti, vypracováva ju tak, ako Krajský pamiatkový úrad Zilina určil v bode 22 výrokovej časti reštaurátor, ktorý vykonával reštaurovanie.

Návrhu na reštaurovanie, ako boli v priebehu prác posúdené a pod. V Dokumentácii z reštaurovania bude porovnaný pôvodný stav pamiatky pred reštaurovaním so stavom, aký pamiatka získala po ukončení reštaurátorských prác.

Zilina predloží do 60 dní od ukončenia reštaurovania, či nastali zmeny pri reštaurovaní oproti schválenému postupu. Tu bude presne zaznamenané, ako

spracovaná Dokumentácia z reštaurovania a vlastník ju musí Krajskému pamiatkovému úradu Zilina predložiť do 60 dní od ukončenia reštaurovania, po ukončení reštaurovania musí byť

Tak ako je určené v bode 21 vo výrokovej časti, po ukončení reštaurovania musí byť

reštaurovaná Dokumentácia z reštaurovania relevantná a zodpovedajúca skutočnosti, vypracováva ju tak, ako Krajský pamiatkový úrad Zilina určil v bode 22 výrokovej časti reštaurátor, ktorý vykonával reštaurovanie.

Podmienka určená v bode 20 výrokovej časti priamo vyplýva z § 33 ods. 9 pamiatkového zákona. Reštaurátor reštaurátorských prác je povinný vykonávať reštaurátorské práce tak, aby

zodpovedný reštaurátor je povinný práce prerušiť až do vydania rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Zilina.

Podmienka určená v bode 20 výrokovej časti priamo vyplýva z § 33 ods. 9 pamiatkového zákona. Reštaurátor reštaurátorských prác je povinný vykonávať reštaurátorské práce tak, aby

zodpovedný reštaurátor je povinný práce prerušiť až do vydania rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Zilina.

Podmienka určená v bode 20 výrokovej časti priamo vyplýva z § 33 ods. 9 pamiatkového zákona. Reštaurátor reštaurátorských prác je povinný vykonávať reštaurátorské práce tak, aby

zodpovedný reštaurátor je povinný práce prerušiť až do vydania rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Zilina.

Podmienka určená v bode 20 výrokovej časti priamo vyplýva z § 33 ods. 9 pamiatkového zákona. Reštaurátor reštaurátorských prác je povinný vykonávať reštaurátorské práce tak, aby

zodpovedný reštaurátor je povinný práce prerušiť až do vydania rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Zilina.

Podmienka určená v bode 20 výrokovej časti priamo vyplýva z § 33 ods. 9 pamiatkového zákona. Reštaurátor reštaurátorských prác je povinný vykonávať reštaurátorské práce tak, aby

zodpovedný reštaurátor je povinný práce prerušiť až do vydania rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Zilina.

Podmienka určená v bode 20 výrokovej časti priamo vyplýva z § 33 ods. 9 pamiatkového zákona. Reštaurátor reštaurátorských prác je povinný vykonávať reštaurátorské práce tak, aby

zodpovedný reštaurátor je povinný práce prerušiť až do vydania rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Zilina.

Podmienka určená v bode 20 výrokovej časti priamo vyplýva z § 33 ods. 9 pamiatkového zákona. Reštaurátor reštaurátorských prác je povinný vykonávať reštaurátorské práce tak, aby

zodpovedný reštaurátor je povinný práce prerušiť až do vydania rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Zilina.

Podmienka určená v bode 20 výrokovej časti priamo vyplýva z § 33 ods. 9 pamiatkového zákona. Reštaurátor reštaurátorských prác je povinný vykonávať reštaurátorské práce tak, aby

zodpovedný reštaurátor je povinný práce prerušiť až do vydania rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Zilina.

Podmienka určená v bode 20 výrokovej časti priamo vyplýva z § 33 ods. 9 pamiatkového zákona. Reštaurátor reštaurátorských prác je povinný vykonávať reštaurátorské práce tak, aby

zodpovedný reštaurátor je povinný práce prerušiť až do vydania rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Zilina.

Podmienka určená v bode 20 výrokovej časti priamo vyplýva z § 33 ods. 9 pamiatkového zákona. Reštaurátor reštaurátorských prác je povinný vykonávať reštaurátorské práce tak, aby

zodpovedný reštaurátor je povinný práce prerušiť až do vydania rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Zilina.

Podmienka určená v bode 20 výrokovej časti priamo vyplýva z § 33 ods. 9 pamiatkového zákona. Reštaurátor reštaurátorských prác je povinný vykonávať reštaurátorské práce tak, aby

zodpovedný reštaurátor je povinný práce prerušiť až do vydania rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Zilina.

Podmienka určená v bode 20 výrokovej časti priamo vyplýva z § 33 ods. 9 pamiatkového zákona. Reštaurátor reštaurátorských prác je povinný vykonávať reštaurátorské práce tak, aby

zodpovedný reštaurátor je povinný práce prerušiť až do vydania rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Zilina.

osvetlenia, etc. Z tohto dôvodu Krajský pamiatkový úrad Zilina stanovil podmienku č. 25 vo výrokovej časti rozhodnutia v súlade s § 32 ods. 4 pamiatkového zákona spracovať prípravu dokumentáciu obnovy – architektonickú štúdiu so zapracovaním výsledkov pamiatkového výskumu a reštaurátorského výskumu. Tak ako hovorí podmienka č. 26, Krajský pamiatkový úrad Zilina k nej v súlade s § 32 ods. 10 pamiatkového zákona vydať záväznú stanovisku. Následne je potrebné spracovať projektovú dokumentáciu v stupni pre stavebné povolenie obsahujúcu všetky relevantné profície.

Podmienky č. 28 a 29 týkajúce sa spracovania projektovej dokumentácie boli určené podľa § 32 ods. 8 a 9 pamiatkového zákona. Projektová dokumentácia bude predložená krajskému pamiatkovému úradu na vyjadrenie v súlade s § 32 ods. 10 pamiatkového zákona.

Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol Krajský pamiatkový úrad Zilina tak, ako znie výrok tohto rozhodnutia.

Rozhodnutie je vydané z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom a nie je podkladom pre konanie podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, pretože Krajský pamiatkový úrad Zilina určuje podmienku spracovať a predložiť na vyjadrenie prípravu a projektovú dokumentáciu.

Toto rozhodnutie nenahrádza vyjadrenia iných orgánov štátnej správy a územnej samosprávy.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na správnom orgáne, ktorý rozhodnutie vydal, t.j. na Krajskom pamiatkovom úrade Zilina. Rozhodnutie správnych orgánov v oblasti verejnej správy za podmienok ustanovených v zákone č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov je preskúmateľné súdom.

V zmysle § 44a pamiatkového zákona rozhodnutia jeho právoplatnosti stráca platnosť, ak zákona po uplynutí troch rokov odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti stráca platnosť, ak v tejto lehote nebol vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahuje.

Ing. Miloš Dudaš, CSc.
riaditeľ
Krajský pamiatkový úrad Zilina

Rozhodnutie sa doručuje:

Zilinská univerzita v Ziline, Univerzitná 8215/1, 010 26 Zilina